

Nymoderne problematik i sigte

Øjenlågene begynder lige så stille at åbne. Jeg lægger hurtigt mærke til, at den alt for lyse sol gennemtrænger en lille flænge i mit gardin. Lysets glans giver mig en fornemmelse af, klokken ikke ligefrem er seks om morgenen, hvor jeg ellers normalt skal op at gøre mig klar til skole. Med et pumpende hjerte kigger jeg på min telefon og opdager, at jeg har sovet over. Klokken er ni. Det er tredje gang denne uge. Mens jeg skynder mig op at tage tøj på, føler jeg mig for tykhovedet. Hvorfor blev jeg mon endnu engang oppe så længe for at se på YouTube-videoer?

Ikke kun jeg falder i de sociale mediers fælde om natten. Selv du har sikkert engang prøvet, at du lige skulle nå at se en video mere, inden du gav dig til at sove. Dog medfører det bare til en værre døgnrytme med store chancer for at gå ned med stress eller depression. Vi begynder at tro, der ikke er nok tid til alt det, vi skal nå. Selvom søvn i realiteten er noget af det vigtigste for os mennesker. Man kan bare ikke fungere uden det. I skolen ser jeg dagligt klassekammerater, der er ved at falde i søvn midt i timerne, hvilket kun i nogle tilfælde skyldes kedsom undervisning. Jeg er sikker på, de falder hen på grund af, at de har været alt for lang tid oppe den forhenværende nat for at kigge på Twitter, Tik Tok eller ligesom mig måske videoplatformen YouTube. Er vi ikke for gode til at skulle lade vores liv være dirigeret af en digital verden?

Hvis ikke de sover i timerne, er det andet på computeren, der forstyrrer, hvilket kan være et større problem at snakke om. At være skærmfrie i skolen trækkes netop frem i artiklen "Red vores børn fra skærmene" af David Madsen og Cecilie Aalund (2021). Der fortælles nemlig præcis, at vi ikke burde bruge skærme i skoletiden, da folk bliver tiltrukket af forskellige spil, reklamer og andet pjat. Ikke bare dem, der sidder foran computeren, men skærmen frister også sidekammerater, der med et vandrende blik får øje på et sjovt videoklip og dermed bliver forstyrret. Så ender den lange lærerige time med at være spildt på at sidde på alt muligt ligegyldigt, der ingen nytte vil gavne i sidste ende. Hvorfor kan vi ikke bare holde os fra det? Vi vil have en indflydelse af, hvad der sker omkring os, - online - hvilket holder os fra den fysiske verden. Det er ikke altid lige nemt at holde sig fra fristelsen.

Fænomenet synes at være bestemt af, at de sociale medier er et dagligdagsproblem i de rige, industrialiserede lande, som indbyggerne i tredjeverdenslande umiddelbart ikke vil kende til. Det lyder jo helt tosset at sige, det er en ting som internettet, der egentligt er lavet til vores nytte, kan skabe så

meget intern splid for mennesker. Oftest på et socialt medie som Instagram eller Facebook har man en vis forventning, når man lægger en ny status op eller et billede, man synes, der er flot. Jeg sidder i hvert flad tit med en lille spænding om, hvordan verdenen omkring mig nu kommer til at reagere til mit opslag. Det er jeg sikker på, jeg ikke er den eneste, der gør. Du har sikkert hørt om spillet Counterstrike. I spillet kan man åbne nogle virtuelle kasser, hvor man kan være heldig at få et virtuelt objekt, der er mange penge værd. Her har man også den samme forventning hver gang, der bliver åbnet en kasse, som man har, når man uploader et billede på internettet. Den forhåbning, man får, kan føre en til et værre sted, hvis ikke man passer på, her kan man nemlig ikke ligefrem kan løsrive sig - man bliver opfanget af den forventningsfulde gejst. Hvis I har læst den tidligere nævnte artikel, vil I vide at netop de to eksempler, jeg kom med, kan forklares med et forsøg som psykologen, Skinner, lavede med rotter. Rotterne skulle trykke på en pedal for at få en eller anden belønning. Da rotten var så forundret over, hvilken belønning den vil få næste gang, blev den ved med at trykke på pedalen. Er det ikke lidt sjovt at tænke på, hvordan vi kan forklare vores menneskelige adfærd gennem rotter?

Hvis vi for en stund vender blikket til den bedre side af de elektroniske medier, kan man frembringe, hvordan de har været med til at genskabe vores samfund fuldstændigt. Der er tilsyneladende tale om en formindskning af verdenen. Den er blevet utallige gange mindre på den gode måde. Kontakten mellem gamle venner kan vedligeholdes gennem værktøjer som appen Snapchat, der bruges til at sende sjove billeder rundt mellem hinanden. En anden app ved navn Tik Tok holder os sammen på en mere global plan. Små sjove videoer bruges som en slags snor, individer holder fast i for at få et større sammenhold med forskellige kulturer og personer. Det er jo fantastisk, vi uden fysisk forbindelse kan ses med venner og fremmede over kontinenter og landegrænser uden nogen forhindringer, der stopper os for at få den beroligende samtale fra en nær, man længe har ledt efter.

Alligevel kan man forestille sig, at denne afstand mellem venner og veninder kan være en farlig ting. På grund af den formindskede verden, vil det være svært at flytte skole for at starte på ny. Her vil alle vores opslag altid forfølge os, da det er håbløst at fjerne noget fra internettet. Hvis man så har lavet en enkel fejl, hvor man har sagt noget, der blev fortolket på en måde, der virkede fordømmende, kan det være svært at forklare sig ud af det. Det kan medføre til et liv fanget i en ond cirkel, man ikke kan slippe ud af da uanset, hvor man flytter hen, vil der altid være denne baggrund, som forfølger en. I midlertidigt må man spørge sig selv, om der ikke er snakke om en slags grov mobning. Det kan forklares ved det 'nye' begreb *cyberbullying*, hvilket også kun er muligt pga. den digitale verden. For

mobberne skaber det helt nyt univers, hvor de bag skærme uden nogle forhindringer kan udstille og nedgøre personer med ikke de mindste konsekvenser. Der er nemlig ikke et optimalt system, der kan opfange disse onde tunger på internettet.

Ved nærmere eftertanke kan man vel også sige, at de digitale medier har offentliggjort uhørt mange informationer på nettet, man ellers før i tiden skulle finde i bøger. I dag er det muligt at finde navnet på den sjette præsident i Amerika vha. et par tast på computeren. Det er da helt fantastisk at overveje. Hop på YouTube og se en video om, hvordan du samler den stol hvis instruktioner, der slet ikke giver mening. Altså der er så meget viden, som bare sidder og venter på, vi har nytte for det. Ovenikøbet behøver du ikke engang at gå ind at skrive på google for at fremfinde informationerne. Du kan bare spørge din helt egen virtuelle assistent, som du har med i lommen hver eneste dag. "Hey Siri" er et udtryk, der er blevet brugt særdeles meget de sidste par år. Når man lige hurtig skal sætte en alarm eller høre, hvordan vejret ser ud i morgen, kan Siri give dig et svar, som sjældent slår fejl.

Så vi kan ikke uden videre afgøre, om den digitale verden måske i nogle omfang burde afskaffes. Men hvad man kan sige er, at elektronikken og de sociale medier går hånd i hånd med udviklingen, hvilket er en af de grunde til, vi skal være varesomme på, hvad vi forhindrer på den front. Det skaber tilsyneladende søvn-, forstyrrelsesproblemer samt depression, men danner en ligevægt med det moderne samfund, der sætter store krav til de elektroniske medier og de forskellige informationer, der kan findes sammen med diverse former for underholdninger og den nytte, som bliver skabt.